

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 7. Utrùm Spiritus sanctus distingueretur à Filio, si non procederet ab eo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

à prima fecunditatem spirandi, quam habet prima. 3. Non esset eadem virtus spirandi quæ nunc, & quæ essentialiter identificatur duabus personis, quarum una est Pater, & altera Filius. 4. Non esset eadem tertia persona quæ nunc, & quæ essentialiter procedit à duabus personis. 5. Non esset eadem essentia quæ nunc, & quæ per se ac necessarîo exigit fecunditatem spirandi identificatam Patri & Filio, ipsaque identificatur per se & essentialiter tribus personis, quarum secunda à prima, & tertia à prima & secunda per se procedit.

Obj. 3. Tota & integra virtus spirandi Spiritum sanctum, æquè reperitur in Patre & Filio seorsim, ac in utroque simul. Ergo dualitas personarum se habet per accidens ad productionem Spiritus sancti, nec requiritur ad hanc productionem nisi per accidens, eo quod revera virtus producendi Spiritum sanctum communis sit duabus personis. *R. neg. conf.* Itaque tota & integra virtus producendi Spiritum sanctum, æquè reperitur in Patre & Filio seorsim, quàm in utroque simul; ac essentialiter identificatur utrique, non solum quia non habet cum illis oppositionem relativam, sed etiam quia est virtus producendi Spiritum sanctum, ut jam dictum est; & si alterutri non identificaretur, eo ipso non valeret ad productionem Spiritus sancti, quia virtus producendi Spiritum sanctum, qui nunc est, & qui solus possibilis est, ut talis virtus, est essentialiter duorum suppositorum, Patris scilicet & Filii. Itaque dualitas personarum per se requiritur ad productionem Spiritus sancti, & non tantum per accidens.

Obj. 4. Si Spiritus sanctus per se requirit duas personas spirantes, qualibet è duabus personis non est principium completum & perfectum Spiritus sanctus, sed tantum partiale & imperfectum. Falsum conf. Ergo, &c. *R. neg. seq. maj.* Nam quilibet è duabus personis habet totam & integram virtutem spirandi; si quidem in duabus personis una est & eadem planè virtus spirandi. *Probabis tamen seq. maj.* Quia si Spiritus sanctus per se requirit duas personas spirantes, una indiget altera ad producendum Spiritum sanctum. Ergo, &c. *R. neg. seq.* Nam ex eo quod Spiritus sanctus per se requirit duas personas spirantes, sequitur tantum esse connexionem & exigentiam mutuam inter Patrem & Filium in ordine ad productionem Spiritus sancti, eo quod Pater non possit spirare sine Filio, nec vicissim Filius sine Patre; non quod desit aliquid virtutis utrique seorsim sumpto, sed quia Spiritus sanctus est essentialiter Spiritus Patris & Filii, essentialiter habet oppositionem relativam cum Patre & Filio, essentialiter est notionalis amor & nexus mutuus Patris & Filii se mutuo amantium, & sic essentialiter est à duabus personis, Patre scilicet & Filio, conspirantibus.

ARTICULUS VII.

Utrum Spiritus sanctus distingueretur realiter à Filio, si non procederet ab eo.

NOta. Si Spiritus sanctus non procederet à Filio, sed à solo Patre, 1. non esset Spiritus sanctus, qui nunc: nam, ut probatum est, Spiritus sanctus, qui nunc est, per se & essentialiter requirit duas personas spirantes. 2. Non esset idem Filius, qui nunc: nam Filius, qui nunc est, per se & essentialiter accipit naturam divinam cum fecunditate eam communicandi: imò nullus esset Filius in divinis; siquidem, ut suo loco probatum est, de ratione Filii est, ut accipiat naturam cum fecunditate eam ulterius communicandi. 3. Non esset idem Pater, qui nunc; imò nullus esset Pater in Deo: nam de ratione Patris est communicare naturam, ut fecundam. 4. Non esset eadem divinitas, quæ nunc: non enim haberet eandem exigentias, quas habet divinitas quæ nunc existit, & quæ sola possibilis est. Itaque ne questio sit nugatoria, intelligenda est de duabus personis,

Simonnet Theol. Tom. 1.

quarum una procederet per intellectum, & altera per voluntatem, absque eo quod una ab alia produceretur; de quibus adhuc queritur, an una ab alia distingueretur realiter? His præsuppositis, sit

PROPOSITIO

Spiritus sanctus non distingueretur realiter à Filio, si non procederet ab illo. Ita cum S. Thoma contra Scotum.

Prob. Quia in divinis omnia sunt unum, ubi non obviat relationis oppositio. At si Spiritus sanctus non procederet à Filio, nullam haberent relationis oppositionem: nam in Deo omnis oppositio relativa fundatur in origine unius ab alio. Ergo essent unum. Ergo non distinguerentur realiter. Et verò si Spiritus sanctus non produceretur à Filio, tunc non magis genitum & spiratum distinguerentur inter se, quam genitor & spirator. Atqui genitor & spirator non distinguuntur realiter inter se propter defectum oppositionis relativæ. Ergo propter similem defectum, genitum & spiratum non distinguerentur inter se realiter.

Obj. 1. Patres, ut Athanasius, Augustinus & Anselmus, dum explicant quare Filius non sit Spiritus sanctus, nec vicissim, ajunt Filium non esse Spiritum sanctum, nec Spiritum sanctum esse Filium, quia unus per viam intellectus, & alter per viam voluntatis procedit; quia unus nascitur, & alter spiratur. Ergo ex Patribus, ut Filius distinguatur realiter à Spiritu sancto, sufficit ut Filius procedat per intellectum, & Spiritus sanctus per voluntatem. Ergo ex Patribus, ut Filius distinguatur realiter à Spiritu sancto, non requiritur ut Spiritus sanctus ab eo procedat. *R. ad ant.* Patres, dum sic explicant quare Filius non sit Spiritus sanctus, non assignare rationem formalem & proximam distinctionis Filii à Spiritu sancto: nam hæc ratio est sola oppositio relativa fundata in origine unius ab alio; sed asserre tantum rationem radicalem, quæ revera consistit in eo quod Filius sit per intellectum, & Spiritus sanctus per voluntatem: inde enim, ut suo loco explicatum est, Filius habet, ut possit cum Patre spirare Spiritum sanctum. Quantum autem pertinet ad Anselmum speciatim, hac in re mens ejus dubia est, ut fatetur ipse Scotus; unde utraque pars eum per se adducit. Non potest itaque firmum contra nos argumentum duci ab ejus autoritate.

Obj. 2. Si Spiritus sanctus non produceretur immediate à Patre, sed à solo Filio, adhuc distingueretur à Patre. Ergo similiter distingueretur à Filio, etiam si non procederet ab eo, sed à solo Patre. *Resp. neg. confeg.* Ratio negandi est, quia etiam si Spiritus sanctus non produceretur immediate à Patre, sed à solo Filio, adhuc esset à Patre mediata, velut à principio sui principii. Quod sufficit ad oppositionem relativam sufficientem ad distinctionem realem. Res enim non potest magis produci à se ipsa mediata, quàm immediate. [At si Spiritus sanctus produceretur à solo Patre, nullam haberet cum Filio oppositionem relativam, & sic non distingueretur ab eo realiter.]

Obj. In ea hypothesi, in qua Spiritus sanctus non procederet à Filio, adhuc Filius & Spiritus sanctus procederent per diversa principia formalia, intellectum scilicet & voluntatem. Ergo essent adhuc duæ processiones totales, ut nunc. Sed eadem persona non potest procedere per duas processiones totales. Ergo adhuc essent duæ personæ realiter distinctæ. *R. neg. confeg.* Itaque sicut duo principia formalia, intellectus scilicet & voluntas, non distinguuntur realiter, sed logicè tantum, propter defectum oppositionis; ita duæ productiones, propter eundem defectum, non distinguerentur nisi virtualiter & logicè; ac per identitatem conflarent unam totalem productionem, cujus terminus esset una persona per intellectum & voluntatem producta, & quæ propterea simul esset Filius & Spiritus sanctus, juxta modum Thomistarum explicandi rationem Filii.

Obj. 4. Amor non producit à verbo in creatis, & tamen ab eo distinguitur. Ergo etiam si Spiritus sanctus non produceretur à Filio, adhuc ab eo distin-

gueretur. *R. neg. conf.* Ratio disparitatis est, quia in creatis distinctio realis non reperitur à sola oppositione relativa; sicut in divinis: in divinis enim propter summam identificabilitatem, ea omnia sunt unum realiter, quæ non habent inter se relationem producentis & producti. At in creatis multa ob solam limitationem distinguuntur inter se realiter, quæ nullam habent oppositionem, & planè disparata sunt.

Quæres. Quot sint nomina Spiritus sancti. *R. tria* præcipuè esse, nempe nomina Spiritus, Amoris, & Doni. 1. Itaque nomen Spiritus, quod primò institutum fuit ad significandam substantiam immaterialem, & quod proinde secundum primariam significationem commune est tribus personis, appropriatur tertiæ personæ, eo quòd procedat per viam amoris, cujus proprium est impellere amantem in amatum, & Spiritus in rebus corporeis significet impulsus & motionem, ut ait S. Thomas hic q. 36. art. 1. in O. Dicitur ergo tertia persona specialiter Spiritus, hoc est persona procedens per modum impulsus voluntatis amantis in objectum amatum; vel, si vis, per modum impulsus personæ amantis in personam amatam.

2. Nomen Amoris, primò institutum ad significandum actum illum, quo quis formaliter diligit, appropriatur Spiritui sancto, eo quòd procedat per viam amoris, & vi suæ productionis accipiat primò & immediatè essentiam divinam, ut est actus, quo Pater & Filius se mutuo diligunt, non quòd sit id quo Pater & Filius se mutuo amant. Et verò Pater & Filius non possunt dici nisi improprie diligere se Spiritu sancto, in quantum scilicet producendo illum per viam voluntatis, communicant illi naturam divinam primò & immediatè ut est amor, quo se mutuo amant; sicut Pater non dicitur nisi improprie intelligere Verbo, in quantum producendo illud per viam intellectus, communicat illi essentiam divinam primò & immediatè, ut est intellectio, qua ipse intelligit.

3. Denique, nomen Doni, primò institutum ad significandum bonum, quod alicui liberaliter tribuitur, appropriatur Spiritui sancto, eo quòd procedat per modum amoris, ac proinde per modum primi doni: nam amor primum & præcipuum donum est, vi cujus cetera omnia gratuito & liberaliter donantur.

